

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 66/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., S., Maďarská republika, zastúpenej advokátkou JUDr. E. G., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 9 Co 152/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2008 doručená sťažnosť J. B., S., Maďarská republika (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 9 Co 152/2007. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. februára 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 224/2005-166 z 25. septembra 2006 bola zamietnutá žaloba sťažovateľky proti viacerým žalovaným o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 152/2007-272 z 20. novembra 2007 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Okresný súd žalobu zamietol s poukazom na to, že sporné nehnuteľnosti boli skonfiškované, pričom konfiškácia majetku právnych predchodcov sťažovateľky prebehla v súlade so zákonmi v tom čase platnými a do súčasnosti nezrušenými, z čoho vyplýva, že nie je možné určiť vlastníctvo právnych predchodcov sťažovateľky, ktorí nehnuteľnosti v roku 1945 v súvislosti s ich vystáhom do zahraničia opustili. Vzhľadom na túto argumentáciu okresného súdu sa sťažovateľka v podanom odvolaní zamerala na vyvrátenie správnosti názoru okresného súdu o tom, že nehnuteľnosti boli skonfiškované. Pritom nebolo povinnosťou sťažovateľky skúmať, prípadne z akých iných právnych dôvodov by mohol ešte krajský súd dospieť k záveru o neopodstatnenosti žaloby. Podľa názoru sťažovateľky, pokiaľ bol krajský súd toho názoru, že prichádza do úvahy potvrdiť rozsudok okresného súdu, avšak s úplne inou právnou argumentáciou, potom mal rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu so svojím záväzným právnym stanoviskom. Krajský súd však namiesto toho potvrdil rozsudok okresného súdu na základe úplne iného právneho zdôvodnenia. Tým odňal sťažovateľke možnosť konať pred súdom, konkrétne vyjadrovať sa a navrhnúť vykonanie dôkazov k vyvráteniu krajským súdom tvrdeného vydržania nehnuteľností žalovanými. Došlo tým k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Okrem toho je rozsudok krajského súdu v rozpore s princípom právnej istoty ako súčasťou práva na súdnu ochranu a je arbitrárny, lebo nebol dostatočne zdôvodnený. Krajský súd sa nevysporiadal so známou podmienkou vydržania, ktorou je oprávnenosť a dobromyseľnosť držby. Nevyhodnotil teda, či a odkedy bol ten-ktorý žalovaný dobromyseľný vo svojej držbe, nestanovil, kedy presne k vydržaniu došlo, a neustálil, či sporné nehnuteľnosti vydržali jednotliví žalovaní, alebo ich spoločný právny predchodca.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn.

9 Co 152/2007 s tým, aby rozsudok z 20. novembra 2007 bol zrušený a vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou.

2. Z rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co 152/2007-272 z 20. novembra 2007 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 224/2005-166 z 25. septembra 2006. Podľa názoru krajského súdu až v odvolacom konaní sa vyjasnilo, že sťažovateľka opiera uplatnený nárok nie o reštitučné predpisy, ale o všeobecné právne predpisy. Hoci tvrdí, že sporné nehnuteľnosti neboli konfiškované, lebo nebolo vydané príslušné rozhodnutie, nepredložila o tom žiadne dôkazy. Pritom v pozemkovej knihe je uvedený zápis zo 14. júla 1960, ktorým bolo vložené vlastnícke právo v prospech štátu. Z ďalších listinných dôkazov tiež vyplýva, že s majetkom právnych predchodcov sťažovateľky sa nakladalo ako so skonfiškovaným majetkom. Ako sama sťažovateľka uvádza, jej právni predchodcovia po druhej svetovej vojne opustili Slovenskú republiku, pričom sa dá predpokladať, že sa tak stalo pred 19. februárom 1946. Od doby opustenia majetku zo strany právnych predchodcov následne po konfiškácii užíval majetok štát, resp. správcovia alebo štátne podniky. Ak by nedošlo k prechodu práva vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam na štát na základe konfiškačného zákona, v čase podania návrhu na začatie konania by prešlo právo na užívateľov a na držiteľov nehnuteľností titulom vydržania. Rovnaký záver vyplýva aj z platnej právnej úpravy (§ 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr došlo k vydržaniu zo strany právnych predchodcov sťažovateľky v čase od 1. januára 1992 do 1. januára 2002. Žaloba sťažovateľky však bola podaná na okresnom súde až 29. decembra 2005, teda po uplynutí vydržacej lehoty.

3. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie 7. januára 2008 adresované okresnému súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa názoru ústavného súdu nie je v jeho právomoci o merite podanej sťažnosti konať a rozhodnúť.

Z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. V danom prípade z dôvodov uvedených nižšie právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľov vyplývajúcim z ústavy prináleží všeobecným súdom (najvyššiemu súdu), čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. O dovolaní dosiaľ rozhodnuté nebolo, keďže nedošlo ešte ani k predloženiu spisu dovolaciemu súdu.

Z uvedeného vyplýva záver, že právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky má teraz Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2008